

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Кримінальне, цивільне та міжнародне право»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

Кафедра «Конституційне, адміністративне та трудове право»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

проф. Юрій ФІЛЕЙ

« 30 » 08 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

ОК 20 Навчальна практика

(шифр за відповідною освітньою програмою та назва освітнього компонента)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

галузь знань 26 Цивільна безпека
(код і найменування галузі)

ступінь вищої освіти Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

Програма навчальної практики

спеціальності 262 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробник (и): Бостан С.К., професор кафедри «Конституційне, адміністративне та трудове право», д.ю.н., професор;
Шиян О.Ю., доцент кафедри «Кримінальне, цивільне та міжнародне право», к. ю. н., доцент.

Програма погоджена:

Завідувач кафедри

«Кримінальне, цивільне та міжнародне право»

Тетяна ЛЕОНЕНКО

(ім'я прізвище)

21.08. 2024

В.о. завідувач кафедри

«Конституційне, адміністративне та трудове право»

Руслана МАКСАКОВА

(ім'я прізвище)

28.08. 2024

Гарант освітньої програми

Дмитро ШИЯН

(ім'я прізвище)

30.08. 2024

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
(найменування факультету)

Протокол від « 30 » 08 20 24 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Юрій ФІЛЕЙ

(ім'я прізвище)

30.08. 2024

1. Опис навчальної практики

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика практики
Кількість кредитів: 3	Галузь знань <u>26 «Цивільна безпека»</u>	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність <u>262 «Правоохоронна діяльність»</u>	Рік підготовки - 1
		Семестр - 2
	Освітній ступень: <u>бакалавр.</u>	Самостійна робота 10 годин
		Індивідуальні завдання 20 годин
		Вид контролю диференційований залік

2. Мета та завдання навчальної (ознайомчої) практики

Практика студентів-правоохоронців юридичного факультету Національного університету «Запорізька політехніка» (далі – НУ «Запорізька політехніка») є невід’ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців в університеті, обов'язковим компонентом освітньої програми. Вона проводиться відповідно до Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 квітня 1993 р. № 93 (з наступними змінами) та Положення про проведення практики студентів НУ «Запорізька політехніка», затвердженого наказом ректора від 30 серпня 2019 року, а також Навчального плану юридичного факультету НУ «Запорізька політехніка». Останнім, передбачені різні види практики, які проводяться відповідно на 1-3 курсах.

На першому курсі, як правило, після завершення навчальних занять, проводиться навчальна (ознайомча) практика. Її важливість полягає у тому, що саме в процесі цієї практики студенти знайомляться зі своїм майбутнім фахом, в них складається перше реальне враження про професію правоохоронця. В її ході студенти намагаються закріплювати і поглиблювати теоретичні знання, одержані в процесі вивчення загальних та спеціальних навчальних дисциплін, спостерігаючи й аналізуючи насамперед різні сфери діяльності окремих правоохоронців-практиків або ж правоохоронних установ, виробляють початкові уміння та навички правоохоронної діяльності.

Проходження практики студентом на відповідній базі практики може відбуватися як за ініціативою навчального закладу (на основі колективних договорів), так і за ініціативою студента, на підставі індивідуально укладеної угоди.

Метою навчальної практики є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі навчання на першому курсі та формування у них початкових професійних умінь та навичок з відповідної спеціальності.

Основними завданнями навчальної (ознайомчої) практики є:

– поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі вивчення повного циклу загальнотеоретичних та деяких спеціальних дисциплін;

– формування певних практичних навичок шляхом вчинення конкретних дій;

Виконуючи ці завдання здобувачі вищої освіти під час навчальної (ознайомчої) практики мають продовжувати процес формування професійних компетентностей зі спеціальності – інтегральної компетенції, а також невід’ємних її складових – загальних та фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності охоплюють сприйняття світоглядних та морально-етичних цінностей, широку соціально-гуманітарну ерудованість і усвідомлення мультикультурного розмаїття сучасного життя:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові (спеціальні) компетентності охоплюють теоретичні та прикладні знання про природу і призначення права, уміння і навички у процесі правоохоронної діяльності.

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК14. Здатність правомірно застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми з дотриманням стандартів особистої безпеки.

Очікувані програмні результати навчання та їх практичної реалізації:

РН1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською мовою.

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

РН13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

3. Тематичний зміст навчальної практики

Тема 1. Підготовка студентів до проходження практики

Місце та роль практики в підготовці правоохоронців вищої кваліфікації. Зміст та основні етапи практики, бази практик, керівники практик, права та

обов'язки студентів-практикантів, звітна документація. Установча конференція: мета, завдання та порядок проходження практики. Підготовка плану практики, обговорення з керівником від навчального закладу порядку його реалізації. Визначення індивідуальних завдань. Оформлення необхідних документів (направлення на практику, щоденника практики тощо). Одержання інструктажу щодо трансферу до бази практики та необхідних методичних рекомендацій щодо виконання поставлених керівником завдань.

Тема 2. Проходження практики в судових органах

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Нормативно-правова база, що регулює організацію і діяльність судів в Україні. Матеріальне право, яке регулює суспільні відносини в різних сферах життя і діяльності громадян. Процесуальне право, яке регламентує порядок розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних справ та кримінальних проваджень. Порядок ведення діловодства, виконання судових рішень. Аналіз юридичної діяльності працівників суду як бази практики. Формування навиків розробки проектів юридичних документів.

Тема 3. Проходження практики в адвокатурі

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Нормативно-правова база, що регулює організацію і діяльність адвокатури в Україні як недержавного самоврядного інституту, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі. Види адвокатської діяльності, професійні права та обов'язки адвоката. Гарантія адвокатської діяльності. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Порядок ведення діловодства. Аналіз юридичної діяльності адвокатів (об'єднань) як бази практики. Формування навиків розробки проектів юридичних документів, пов'язаних з адвокатською діяльністю.

Тема 4. Проходження практики в органах прокуратури

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів прокуратури та правові основи її діяльності. Функції

прокуратури: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених Законом; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Статус прокурорських працівників України. Правові акти прокурорської діяльності. Аналіз юридичної діяльності працівників прокуратури як бази практики. Формування навиків розробки проектів юридичних документів, пов'язаних з діяльністю прокуратури.

Тема 5. Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Національної поліції. Нормативні акти, що регулюють діяльність національної поліції та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Функціональні обов'язки співробітників національної поліції, планування їх роботи. Організація діяльності окремих структурних підрозділів поліції (управління патрульної поліції; управління поліції охорони; відділу безпеки дорожнього руху; відділу організації служби забезпечення масових заходів та діяльності спеціальних установ поліції; відділу дільничних офіцерів поліції; відділу ювенальної превенції), їх структурою та формами взаємодії поліцейських підрозділів з іншими структурними підрозділами поліції;

Тема 6. Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної кримінально-виконавчої служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України та

визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності: виконання заходів режимно-профілактичного характеру; ведення довідкової роботи з питань законодавства тощо. Організація діяльності окремих структурних підрозділів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України (установами виконання покарань, відділами та секторами ДКВС, філіями державної установи «Центр пробації»).

Тема 7. Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної виконавчої служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація роботи Державної виконавчої служби України, правова база та система органів та посадових осіб Державної виконавчої служби України;

Тема 8. Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної фіскальної служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної фіскальної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності, функціональні обов'язки працівників відповідних підрозділів. Порядок прийому та консультування громадян; ознайомлення зі змістом скарг та пропозицій громадян.

Тема 9. Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС). Нормативні акти, що регулюють діяльність ДСНС та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація роботи ДСНС

та окремих її структурних підрозділів (аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення; загонів технічної служби; Державних пожежно-рятувальних загонів; Державних пожежно-рятувальних частин; Державних пожежно-рятувальних постів; частин технічної служби; Центрів забезпечення діяльності; Оперативно-координаційних центрів). Їх структура та форми взаємодії підрозділів ДСНС зі структурними підрозділами Національної поліції України і судовими органами.

Тема 10. Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної прикордонної служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація діяльності окремих структурних підрозділів Державної прикордонної служби України, їх структура та форми взаємодії підрозділів Державної прикордонної служби України з установами, органами та організаціями.

Тема 11. Проходження практики в органах Служби безпеки України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Служби безпеки України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Служби безпеки України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація діяльності окремих структурних підрозділів Служби безпеки України (контррозвідки; захисту національної державності; контррозвідувального захисту інтересів держави в сфері економічної безпеки; контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки; охорони державної таємниці та ліцензування; боротьби з корупцією та організованою злочинністю; боротьби з тероризмом; захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів; оперативно-технічних заходів; оперативного документування; слідчий; інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового, медичного та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України), їх структура та форми взаємодії підрозділів з іншими органами й організаціями.

Тема 12. Завершення практики та підведення її підсумків

Обробка, аналіз та узагальнення отриманої під час проходження практики інформації. Підготовка письмового звіту з практики. Вимоги до звіту. Захист практики. Проведення підсумкової конференції з практики: загальний аналіз результатів практики, виступи найкращих студентів, представників навчального закладу та баз практик, узагальнення пропозицій щодо вдосконалення форм і методів проведення практики.

4. Етапи навчальної (ознайомчої) практики

Етапи практики	Зміст, основні завдання
1. Підготовчий	1.1. Вступна лекція (конференція) щодо підготовки до практики 1.2. Підготовка плану практики. 1.3. Обговорення з керівником порядку реалізації плану практики. 1.4. Одержання індивідуальних завдань. 1.5. Оформлення необхідних документів (направлення на практику, щоденника практики тощо). 1.6. Одержання інструктажу щодо трансферу до бази практики та необхідних методичних рекомендацій відносно виконання поставлених керівником завдань.
2. Ознайомлювальний	2.1. Ознайомлення із базою практики. 2.2. Інструктаж з техніки безпеки, правил внутрішнього розпорядку організації і правила охорони праці. 2.3. Ознайомлення з основними напрямками роботи організації (установи, закладу).

3. Основний	<p>3.1. Вивчення нормативно-правових та локальних актів.</p> <p>3.2. Вивчення посадових функцій, повноважень співробітників бази практики.</p> <p>3.3. Аналіз діяльності працівників бази практики.</p> <p>3.4. Формування навиків розробки проектів правових документів</p> <p>3.5. Обробка та аналіз отриманої інформації, підготовка письмового звіту з практики</p>
4. Підсумковий	<p>4.1. Представлення письмового звіту для рецензування і попередньої оцінки керівником практики від навчального закладу.</p> <p>4.2. Захист звіту з практики.</p> <p>4.3. Підготовка і проведення підсумкової конференції.</p>

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Підготовка студентів до проходження практики
2	Проходження практики в судових органах
3	Проходження практики в адвокатурі
4	Проходження практики в органах прокуратури
5	Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України
6	Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України
7	Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України
8	Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України
9	Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій
10	Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України
11	Проходження практики в органах Служби безпеки України

12	Завершення практики та підведення її підсумків
----	--

Примітка: Самостійна робота під час практики передбачає, як правило, повторення та закріплення теоретичних знань, одержаних в ході навчального процесу або ж набуття самостійно нових знань, необхідних для виконання завдань практики.

6. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми
1	Підготовка студентів до проходження практики
2	Проходження практики в судових органах
3	Проходження практики в адвокатурі
4	Проходження практики в органах прокуратури
5	Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України
6	Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України
7	Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України
8	Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України
9	Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій
10	Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України
11	Проходження практики в органах Служби безпеки України
12	Завершення практики та підведення її підсумків

Індивідуальне завдання студентам є важливою складовою процесу професійної підготовки майбутніх спеціалістів, фахівців в різних сферах юридичної діяльності. Його зміст зумовлюється напрямом підготовки, фахом і спеціалізацією студента, темами курсових або ж інших навчально-дослідних робіт, конкретними умовами та можливостями баз практики, відповідає цілям і завданням навчального процесу. Виконання індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим. Орієнтований перелік індивідуальних завдань наводиться нижче:

6.1. Проходження практики в судових органах

Під час проходження практики в **судових органах** студенти повинні:

знати: нормативні акти, які регулюють організацію і діяльність місцевих судів, порядок ведення діловодства, виконання судових рішень, а також матеріальне право, яке регулює суспільні відносини в різних сферах життя і діяльності громадян та основи процесуального права, яке регламентує порядок розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних справ та кримінальних проваджень;

вміти: знаходити необхідні нормативні акти, які регулюють договірні та деліктні правовідносини, складати проекти процесуальних документів;

набути навичок: роботи в якості секретаря канцелярії або секретаря судового засідання; складання проектів процесуальних документів; проведення узагальнень судової практики щодо окремих категоріях справ та проваджень тощо.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- в канцелярії суду:

а) з організацією діловодства суду і розподілу обов'язків між працівниками;

б) з організацією прийому громадян, порядку прийому і відправки кореспонденції;

в) з порядком реєстрації та обліку позовних заяв, заяв, адміністративних позовів, адміністративних матеріалів, подань органів досудового слідства, кримінальних впроваджень та інших матеріалів;

г) з порядком прийому та обліку апеляцій, апеляційних скарг, касаційних скарг та подань;

д) зі зверненнями до виконання вироків, рішень, постанов та ухвал суду;

е) з організацією роботи архіву суду і порядком зберігання розглянутих в суді справ (проваджень);

- у секретаря судового засідання:

а) з процедурою введення протоколу судового засідання;

б) з іншими обов'язками секретаря судового засідання;

- у суді:

- а) з роботою суду, розподілом обов'язків між суддями;
- б) з плануванням роботи та компетенцією суду;
- в) з методами вивчення та узагальнення судової практики;
- г) з окремими справами (провадженнями);
- д) з результатами узагальнення судової практики.

6.2. Проходження практики в органах прокуратури

Під час практики **в органах прокуратури** студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність органів прокуратури і визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати деякі норми законодавства на практиці, скласти проекти документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів постанов, рішень, планів розслідування, відповідей на скарги і заяви складання висновків, подань, довідок тощо.

Для цього студент-практикант **знайомиться:**

- а) з функціональними обов'язками співробітників прокуратури, плануванням їх роботи;
- б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;
- в) зі справами, що поступають і знаходяться в провадженні;
- г) з функціональними обов'язками слідчого;
- д) із формами взаємодії слідчого з оперативними підрозділами;
- е) з роботою слідчого при проведенні слідчих дій.

6.3. Проходження практики в адвокатурі

Під час проходження практики **в адвокатурі** студенти повинні:

знати: нормативні акти, які регулюють організацію і діяльність адвокатів (адвокатських об'єднань), порядок ведення діловодства, а також матеріальне право, яке регулює суспільні відносини в різних сферах життя і діяльності громадян, та процесуальне право, яке регламентує порядок розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних та кримінальних справ (впроваджень);

вміти: знаходити необхідні нормативні акти, які регулюють договірні та деліктні правовідносини, правильно їх застосувати при вирішенні справ, скласти процесуальні документи;

набути навичок: роботи в якості помічника адвоката; надання громадянам та юридичним особам деяких порад; підготовки матеріалів для

подання їх до суду; проведення узагальнень судової практики щодо окремих категорій справ (проваджень).

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з веденням діловодства адвокатського об'єднання (адвоката) і розподілу обов'язків між працівниками такого об'єднання;

б) з організацією прийому клієнтів, порядку прийому і відправки кореспонденції;

в) з порядком складання позовних заяв, адміністративних позовів, адміністративних матеріалів, подань органів досудового слідства та інших матеріалів;

г) з процесом підготовки адвоката до розгляду судових справ;

д) в разі такої можливості, з особливостями його участі у судових засіданнях при розгляді цивільних, адміністративних справ та справ про адміністративні правопорушення кримінальних впроваджень;

е) з результатами узагальнення судової практики, яке здійснюється помічником адвоката.

6.4. Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України

Під час проходження практики в підрозділах **Національної поліції** студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність національної поліції та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів постанов, рішень, відповідей на скарги і заяви, складання довідок тощо.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з функціональними обов'язками співробітників національної поліції, плануванням їх роботи;

б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

в) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів поліції (управління патрульної поліції; управління поліції охорони; відділу безпеки дорожнього руху; відділу організації служби забезпечення масових заходів та діяльності спеціальних установ поліції; відділу дільничних офіцерів

поліції; відділу ювенальної превенції), їх структурою та формами взаємодії поліцейських підрозділів з іншими структурними підрозділами поліції;

г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

6.5. Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України

Під час проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з нормативно-правовою базою діяльності органах та установах Державної кримінально-виконавчої служби України;

б) з виконанням заходів режимно-профілактичного характеру;

в) з функціональними обов'язками співробітників Державної кримінально-виконавчої служби України, плануванням їх роботи;

г) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

д) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України (установами виконання покарань, відділами та секторами ДКВС, філіями державної установи «Центр пробації»);

е) з їх структурою та формами взаємодії органів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України між собою та з органами державної влади і місцевого самоврядування;

ж) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики.

6.6. Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України

Під час проходження практики в органах Державної виконавчої служби України студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Державної виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- а) з організацією роботи Державної виконавчої служби України;
- б) з правовою базою роботи Державної виконавчої служби України;
- в) із системою органів та посадових осіб Державної виконавчої служби України;
- г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

6.7. Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України

Під час проходження практики в органах Державної фіскальної служби України студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Державної фіскальної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: підбирати, систематизувати, опрацьовувати і використовувати необхідну правову та управлінську інформацію; вільно користуватися інформаційною базою; скласти проекти деяких документів;

набути навичок: ведення діловодства; складання довідок, проектів документів, їх реєстрації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- а) з нормативно-правовими актами, що визначають правовий статус органів Державної фіскальної служби України, організацією їх роботи, функціональними обов'язками працівників відповідних підрозділів;
- б) з роботою органів Державної фіскальної служби України, розподілом обов'язків між працівниками;

- в) із системою органів та посадових осіб Державної фіскальної служби України;
- г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;
- д) з порядком прийому та консультування громадян;
- е) зі змістом скарг та пропозицій громадян;

6.8. Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Під час проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій студенти повинні:

знати: положеннями нормативних актів, що регулюють діяльність Державної служби України з надзвичайних ситуацій та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати відповідні норми законодавства на практиці;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з пожежно-економічною характеристикою району, що обслуговується підрозділом;

б) з положенням про районний підрозділ ГУ(У) ДСНС в області;

в) з плануванням роботи в підрозділі за основними напрямками діяльності;

г) з функціональними обов'язками (посадовою інструкцією) посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

д) з порядком взяття на облік нового об'єкта перевірки;

е) з порядком планування заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки;

ж) з порядком ведення, зберігання та списання наглядових справ, що характеризують стан пожежної та техногенної безпеки об'єкта перевірки, формування єдиної справи тощо;

з) з видами службової документації, порядком здійснення адміністративно-правової діяльності, застосування запобіжних заходів, обліку та складання матеріалів за фактами пожеж;

и) з порядком здійснення обліку та контролю за впровадженням, експлуатацією та технічним обслуговуванням установок ППЗ і перевірки їх працездатності; формами та порядком надання звітних документів;

к) з керівними документами, що регламентують порядок подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки;

л) з формами звітності підрозділу за основними напрямками діяльності; порядком їх складання та термінами подання;

м) з порядком розгляду запитів, листів, пропозицій, заяв та скарг громадян, державних органів, юридичних та фізичних осіб з питань пожежної безпеки;

н) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення; загонів технічної служби; Державних пожежно-рятувальних загонів; Державних пожежно-рятувальних частин; Державних пожежно-рятувальних постів; частин технічної служби; Центрів забезпечення діяльності; Оперативно-координаційних центрів), їх структурою та формами взаємодії підрозділів ДСНС зі структурними підрозділами Національної поліції України і судовими органами.

6.9. Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України

Під час проходження практики в органах Державної прикордонної служби України студенти повинні:

знати: положеннями нормативних актів, що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці;

набути навичок: ведення діловодства; підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з функціональними обов'язками співробітників Державної прикордонної служби України, плануванням їх роботи;

б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

в) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів Державної прикордонної служби України, їх структурою та формами взаємодії підрозділів Державної прикордонної служби України з установами, органами та організаціями;

г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

10. Проходження практики в органах Служби безпеки України

Під час проходження практики в регіональних органах **Служби безпеки України** студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Служби безпеки України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства; підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з функціональними обов'язками співробітників Служби безпеки України, плануванням їх роботи;

б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

в) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів Служби безпеки України (контррозвідки; захисту національної державності; контррозвідувального захисту інтересів держави в сфері економічної безпеки; контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки; охорони державної таємниці та ліцензування; боротьби з корупцією та організованою злочинністю; боротьби з тероризмом; захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів; оперативно-технічних заходів; оперативного документування; слідчий; інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового, медичного та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України), їх структурою та формами взаємодії підрозділів з іншими органами й організаціями;

г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

7. Методи та засоби діагностики навчальної практики

Знання, уміння і навички студентів протягом практики контролюються завдяки таким формам як опитування студентів на робочих місцях, перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки, складання заліку студентами керівникам від бази практики, складання диференційованого заліку у результаті

захисту звіту з практики. Останній є основним документом, що відображає підсумки практики студента. Вимоги до складання звіту містяться у методичних рекомендаціях з навчальної (ознайомчої) практики.

8. Оцінювання результатів навчальної (ознайомчої) практики

Студент захищає свій звіт про проходження навчальної (ознайомчої) практики в строк, передбачений календарним графіком її проходження. Кращі звіти можуть бути рекомендовані для підготовки відповідних доповідей та виступів на студентських науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

При оцінюванні роботи студента за час практики враховуються: щоденник, письмовий звіт, відгуки керівників практики, матеріали практики, а також якість їх оформлення. Оцінювання одержаних студентом результатів здійснюється у вигляді диференційованого заліку за 100-бальною шкалою. Позитивними оцінками є оцінки від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою. Межею незадовільного навчання за результатами підсумкового контролю є оцінка нижче 60 балів за 100-бальною шкалою.

Положення про проведення практики студентів НУ «Запорізька політехніка», затвердженого наказом ректора від 30 серпня 2019 року передбачає такий орієнтований приклад оцінювання захисту матеріалів практики за 100-бальною шкалою:

№ з/п	Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1	Теоретична підготовка: знання предмету; володіння матеріалом	15
2	Особисті характеристики студента: дисциплінованість; ініціативність; самостійність; професійна спрямованість; інноваційність.	10
3	Оцінювання процесу проходження практики: підготовка документації, облікової звітності на базах практики, вироблення навиків професійної діяльності.	20
5	Своєчасність подачі звітної документації	5
4	Оцінювання звітної документації: оформлення звіту та додаткових матеріалів до нього.	25
6	Захист практики	25
	Усього	100

9. Шкала оцінювання навчальної практики:

Пояснення	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
позитивні оцінки	60–100	60–100	зараховано
незадовільні оцінки	1–59	1–59	не зараховано

Одержані студентом оцінки вносяться до екзаменаційно-залікової відомості та до його залікової книжки. Залік проводиться протягом **перших 10 днів після завершення практики** або **в перші 10 днів чергової сесії**, яка має відбутися після проходження практики згідно з розкладом.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути відрахований з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то студенту надається можливість пройти практику повторно за умови виконання встановлених вимог.

10. Методичне забезпечення навчальної практики

Методичні рекомендації з організації та проходження навчальної практики для здобувачів вищої освіти 1-го курсу спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність» / укл.: С. К. Бостан, О. Ю. Шиян. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. 45 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Білоус О.В. Правоохоронна і правозахисна діяльність органів судової влади і прокуратури в Україні: конституційно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2021. 23 с.

2. Ведерніков Ю. А., Кучук А. М. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект / Університет сучасних знань. Київ : Знання України, 2009. 219 с.

3. Висоцький В. М., Хатнюк Ю. А. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 219 с.

4. Вступ до спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» : навч. посіб. / О. І. Беспалова та ін. ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Тернопіль : Осадца Ю.В. [вид.], 2023. 459 с.

5. Деонтологічні основи правоохоронної діяльності : практикум для здобувачів вищ. освіти ОС «Бакалавр» спец. 262 «Правоохоронна діяльність» / [уклад.: О. М. Макеєва, В. Ю. Олещенко] ; Нац. авіац. ун-т. Київ : НАУ, 2023. 34 с.

6. Дубінчак В.М. Правоохоронна діяльність: сутність, суб'єкти, засоби забезпечення (теоретико-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2010. 231 арк.

7. Правоохоронна діяльність в Україні : посіб. для закл. вищ. освіти / Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. Київ : Людмила, 2022. 311 с.

8. Правоохоронна діяльність органів Національної поліції. Законодавство. Коментар. Роз'яснення : збірник / [уклад. В. С. Ковальський та ін] ; Нац. акад. внутр. справ. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 332 с.

9. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України: підручник / С. М. Гусаров та ін. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 507 с.

10. Судові та правоохоронні органи України : підручник / В. В. Дараган та ін. Дніпро : ДДУВС, 2021. 399 с.

11. Судові та правоохоронні органи України : підручник / А.В. Хрідочкін та ін. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2022. 291 с.

Допоміжна

1. Білоус О. В. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: критерії визначення, структура, завдання. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. Вип. Спец. вип. Т. 3. С. 33–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2019_Spets.

2. Дручек О. В., Волуйко О. М., Вакаров В.В. Правоохоронна діяльність в умовах правового режиму воєнного стану в Україні: особливості реалізації. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. №1. С. 43–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvking_2024_1_8.

3. Курко М.Н., Біленчук П.Д., Ярмолюк А.А. Поліція України (національна поліція): історіографія створення, стан законодавчого і ресурсного забезпечення та перспективи розвитку. *Право.ua*. 2015. № 1. С. 21–28.

4. Мельник І.М., Канюка В.Є., Богайчук В.І. Вогнева підготовка студентів спеціальності «Правоохоронна діяльність» з використанням елементів методики бойового хортингу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 2. С. 135–141.

5. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності студентів спеціальності «Правоохоронна діяльність» у закладах вищої освіти / І.О. Гайдай та ін. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і*

загальноосвітній школах. 2021. № 74(2). С. 124–127. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2021_74\(2\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2021_74(2)_26).

6. Погосян М. А. Визначення поняття «правоохоронна діяльність» і його співвідношення із правозахисною та судовою діяльністю: теоретико-правовий аспект. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 3. С. 23–28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvppp_2020_3_6.

7. Романова А. Правоохоронна діяльність і воєнний стан: морально-правові особливості. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : *Юридичні науки*. 2022. Т. 9. № 3. С. 89–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2022_9_3_14.

8. Цибуляк-Кустевич А. Роль судді в процедурах примирення та медіації (порівняльно-правове дослідження). *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2015. Vol. 2, Iss. 2. С.282–293. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2015_2_2_45.

9. Юрко С.С. Недержавна правоохоронна діяльність в Україні: монографія. Черкаси : Пономаренко [вид.], 2018. 235 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал «Судова влада України». URL: <https://court.gov.ua/>
2. Національна асоціація адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/>
3. Генеральна прокуратура України. URL: <https://www.gp.gov.ua/>
4. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>
7. Національна поліція України. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/contacts/national-police-ukraine>
8. Служба безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>
9. Державна прикордонна служба України. URL: <https://dpsu.gov.ua/>
10. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://dsns.gov.ua/>
11. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
12. Державна виконавча служба України. URL: <https://minjust.gov.ua/ddvs>
13. Д е р ж а в н а к р и м і н а л ь н о - в и к о н а в ч а с л у ж б а У к р а ї н и.
URL: <https://minjust.gov.ua/dkvs/>